

09 листопада

День української писемності та мови

В листопаді 1997 р. був виданий указ Президента України "Про День української писемності та мови".

В ньому сказано про те, що за ініціативою громадських організацій та з урахуванням важливої ролі української мови в консолідації українського суспільства встановлено в Україні День української писемності та мови, який відзначається щорічно 9

листопада в день вшанування пам'яті Преподобного Нестора-Літописця.

Це робиться для того, щоб привернути увагу до історії української книги і до сучасних її проблем. Віхами історичного розвитку культури освіти книжкової справи в Україні безумовно є видатні пам'ятки українського народу, такі як "Реймське" Євангеліє, вивезене до Франції дочкою київського князя Ярослава Мудрого Анною, "Остромирове Євагіліє", що вважається найдавнішньою і точно датованою пам'яткою рукописного мистецтва, "Київський Псалтир".

Мова - це не просто спосіб спілкування, а щось більш значуще. Мова - це всі глибинні пласти духовного життя народу, його історична пам'ять, найцінніше надбання віків, мова - це ще й музика, мелодика, барви буття, сучасна художня інтелектуальна і мислительська діяльність народу. (О.Олесь).

**Одна вона у нас така –
Уся співуча дзвінка,
Уся плакуча і гримуча
Хоч без лаврового вінка.
(Т.Шевченко).**

Нестор - літописець...

Преподобний Нестор Літописець народився в 50-х роках XI століття в Києві. Юнаком він прийшов до преподобного Феодосія і став послушником. Постриг Преподобного Нестора послідовник преподобного Феодосія, ігумен Стефан. При ньому ж він був посвячений у ієродиякона. Про його високе духовне життя говорить те, що він у числі інших преподобних отців брав участь у вигнанні біса з Микити затворника (згодом Новгородського святителя), привабленого в іудейське мудрування. Преподобний Нестор глибоко цінував істинне знання, поєднане зі смиренням і покаанням. "Велика буває користь від навчання книжного, - говорив він, - книги наказують і вчать нас шляху до покаання, бо від книжних слів знаходимо мудрість і стриманість. Це річки, котрі наповнюють всесвіт, від яких виходить мудрість. У книгах незлічима глибина, ними тішимося в печалі, вони віжді стриманості. Якщо старанно пошукаєш в книгах мудрості, то придбаєш велику користь для своєї душі. Бо той, хто читає книги, розмовляє з Богом або святими мужами ". У монастирі преподобний Нестор ніс послух літописця. У 80-х роках він написав "Читання про житіє і знищенні блаженних страстотерпців Бориса і Гліба" у зв'язку з перенесенням їх святих мощей до Вишгорода в 1072 роц. У 80-х роках преподобний Нестор склав житіє преподобного Феодосія Печерського, а в 1091 році, напередодні престольного свята Печерської обителі, ігумен Іоанн доручив йому підняти із землі для перенесення в храм святі мощі преподобного Феодосія. Головним подвигом життя преподобного Нестора було складання до 1112-1113 років "Повісті временних літ". "Ось повісті временних літ, звідки і пішла Руська земля, хто в Києві почав вперше княжити і звідки Руська земля стала " - так з перших рядків визначив мету своєї праці преподобний Нестор.

Чернець-патріот викладає історію Української Церкви у головних моментах її історичного становлення. Він говорить про першу згадку українського (руського) народу в церковних джерелах - в 866 році, при святому патріарху Константинопольському Фотії; оповідає про створення слов'янської грамоти святими рівноапостольними Кирилом і Мефодієм, про Хрещення святої рівноапостольної Ольги в Константинополі. Літопис преподобного Нестора зберегла нам розповідь про перший православний храм в Києві (945 р.) про сповідницький подвиг святих варягів-мучеників (983 р.), про "випробування віри" святим рівноапостольним Володимиром (986 рік) і Хрещення Русі (988 рік). Першому українському церковному історику ми зобов'язані відомостями про перших митрополитів Української Православної Церкви, про виникнення Печерської обителі, про її засновників і подвижників. Час життя преподобного Нестора було нелегким для Руської (Української) землі і Церкви. Русь шматували князівські міжусобиці, степові кочівники-половці хижими набігами плюндрували міста і села, гнали в рабство українських людей, палили храми й монастирі. Преподобний Нестор був очевидцем розгрому Печерської обителі в 1096 році. У літописі дано богословське осмислення вітчизняної історії.

Мова - це час, це минуле й сучасне народу. (В. Русанівський)

Мова – це душа мільйонів українців, загартована історією і відточена творчістю найталановитіших письменників.

Наша мова звучала вже у творах Нестора Літописця, „Слові о полку Ігоревім”, „Посланні Володимира Мономаха” та інших визначних пам’ятках писемності.

Довгий час нас намагалися привчити, що українська мова для «кухонного спілкування», але всупереч утискам і гонінням українське слово сьогодні набуває все більшої сили і в Україні, і в світі.

Хочемо нагадати слова великої поетеси Ліни Костенко: «Жодна нація не вмирає від інфаркту. Спочатку їй відбирає мову». Бажаю Вам пронести й утвердити українське слово, збережене нашими предками, — воно створює індивідуальне обличчя країни і нації.

Народна мудрість стверджує: скільки знаєш мов, стільки разів ти людина. Але, я впевнена у тому, що без рідної мови жодна людина не здатна повноцінно почувати себе частиною свого народу, його історії і культури.

Бажаємо всім українцям утверджувати рідну мову. Упевнені, цей нетлінний скарб служитиме єднанням між минулими і майбутніми поколіннями, возвеличуватиме Україну і українців.

**«Мова – духовне
багатство народу»**

В. Сухомлинський